

Burcu Şahin ve Aslan Erdem, 30 Aralık 1994 akşamı Taksim'deki The Marmara Oteli'nin kafesinde PKK'nın bombalı saldırısı nedeniyle ağır yaralanan ve 11 Ocak 1995'te hayatını kaybeden yazar, şair, sinema eleştirmeni **Onat Kutlar** için özel bir çalışmaya imza attı. Kitabın girişinde Sennur Sezer'den alıntılardıkları "Bir gülümsemeyi bütünlemeye çalışıyoruz / Göndermek için sana" dizeleriyle de amaçlarını ortaya koyan Şahin ve Erdem ile **Yapı Kredi Yayınları** tarafından yayımlanan **Yaşanmış Ağır Bir Ezgi - Onat Kutlar İçin Bir-Harita** üzerine konuştuk.

Ataşehir Belediyesi de **Onat Kutlar**'ı unutmadı. 15 Aralık Pazar Saat: 13.30'da Ataşehir Belediyesi Mustafa Saffet Kültür Merkezi'nde 2 oturum halinde düzenlenecek etkinliğin Okan Yılmaz'ın yöneteceği ilk oturumunda Burcu Şahin, Aslan Erdem, Sezen Kutup, Aslan Erdem'in yöneteceği ikinci oturumda ise Fûruzan, Jak Şalom ile Cevat Çapan, **Onat Kutlar** üzerine konuşacak.

■ **Onat Kutlar** edebiyatında sizi en çok etkileyen şey ne oldu?

Burcu Şahin: Esasen bu soru, insanı **Onat Kutlar**'ın edebiyatı üzerine uzun uzun konuşmaya davet ediyor. Dolayısıyla ezber birkaç cümle ile geçilebilecek şekilde cevaplamak çok zor. Belki de **Onat Kutlar**'ın edebiyatını bir akıma ait kılamamak, onu tanımlayacak birkaç kelimeyi bulamamak, edebiyatının 'ne'liğini cevaplayamamak bu çalışmanın da amacını açıklıyordur. Hep birlikte anlamlandırma ve yorumlama çabasına karşılık bir türlü tek cümleye indirgenemeyen bir edebiyatla karşı karşıyayız. Tedirgin olarak ve tekinsiz bir evrende dolaşma hissi ile iyi edebiyatın kapısından giriyoruz. Sanıyorum ki en çok etkileyen yanı da bu 'hâl' olmuştur.

■ Kitabın hazırlık sürecinden ve içeriğinden bahsedermisiniz?

Aslan Erdem: Bizi **Onat Kutlar** için bir çalışma yapmaya iten az önce Burcu'nun bahsettiği o tekinsizlik hissini verdiği güven diyebiliriz. Tekinsizlik ve güven pek yan yana düşünülmeyen kavramlar elbette ama edebiyat sahasında bu ikisi çoğunlukla iç içe geçmiş bir hâlde diyebiliriz. İkimiz de Kutlar yazınının tekinsiz haritasında sık sık gezintiler yapıyorduk. Bir akşam bir

Burcu Şahin

Onat Kutlar yazınına eleştirel bir bakış

dergiye **Onat Kutlar** için dosya yapalım dedik fakat dergilerin uçuculuğu kısa sürede fikrin kitaba dönüşmesine vesile oldu.

BŞ: **Kitap** ilki önsözler ikincisi incelemeler diyebileceğimiz iki bölümden oluşuyor. Fûruzan, Demir Özlü, Cevat Çapan ve Aslan'ın yazılarından oluşan ilk bölümün ardından ikinci bölümde Hilmi Tezgör, Jale Özata Dirlikyapan, Devrim Dirlikyapan, Mahmut Temizyürek, Fatih Altuğ, Hülya Soyşekerçi, Yüce Aydoğan, Murat Narıcı, Selver Sezen Kutup ve bana ait yazılar var. Bu bölüm Kutlar'ın metinlerini çeşitli kuramsal bağlamlarda inceliyor.

■ Kitabınızın Turgut Çeviker'in derlediği **Onat Kutlar Kitabı** ile Hülya Uçansu'nun hazırladığı **Onat Kutlar'a Mektup Var'dan** farkı nedir?

AE: Çeviker'in hazırladığı **Kitap**, içinde Kutlar'dan seçme metinlerin, yazarın ölümü üzerine gazetelerde yayımlanan yazıların, incelemelerin ve fotoğrafların yer aldığı bir anma kitabıydı. Uçansu'nun hazırladığı **Kitap** ise adından da anlaşılacağı gibi bir mektuplar toplamı; Kutlar'ın biyografisine de yer veren çalışma, çeşitli dönemlerde yazara yarenlik etmiş kişilerin **Onat Kutlar**'a yazdığı 'geçmiş' mektuplarından oluşuyor. Bizse Onat

Kutlar'ın öykülerini, şiirlerini, denemelerini ve sinema yazılarını inceleyen metin odaklı bir çalışma yaptık. Bu anlamda **Onat Kutlar** yazınına eleştirel bir bakışla yaklaşım ilk derli toplu çalışma bu oldu diyebiliriz.

■ **Onat Kutlar**'ın "Bir Soru" şirindeki "Ne kaldı bizden geriye?" dizesini size soru olarak sorsam... **Onat Kutlar'dan** geriye ne kaldı?

AE: **Onat Kutlar** dan geriye ne kaldı? Aslında bu soruya çeşitli bağlamlarda cevaplar vermek mümkün. Öncelikle bir hüzün hâlinde söz etmemiz gerekiyor sanırım. Gerek **Onat Kutlar**'ın dostları, arkadaşları, gerekse de okurları ile Kutlar üzerine ne zaman konuşmaya başlasak tüm konuşma hüzünlü bir hâl ile başlıyor. Bu hâl, **Kitap** vasıtasıyla bizimle iletişim kuran okurlarda dahi hissediliyor. Fakat Kutlar'ın kurduğu edebiyat öylesine güçlü ki hüzünlü başlangıç yerini hemen coşkulu bir okurluk hâline bırakıyor. Bilindiği gibi Kutlar çok yönlü çok disiplinli bir entelektüeldi. Öykü, şiir, sinema yazıları, portreler, denemeler yazdı. Bu yazınsal verimin herhangi bir köşesinden **Onat Kutlar**'ın yazınsal 'harita'sına giren her bir okur için ayrı ayrı cevaplar mümkündür. Önsözde de belirtildiği gibi sadece **Kitaplar** kalmadı elbette; 'hızla değişen yeryüzüne karşı ince bir duyuş,

yazı masasında hakikatli bir eda, beyaz perdenin karşısında büyülenmenin büyüü, seyretmenin rahatlığı, izlemenin ustalığı...' da kaldı.

■ Bu çalışmanın nasıl bir etki yaratmasını bekliyorsunuz?

BŞ: Çalışma akademik anlamda bir başvuru kitabı olacaktır elbette ancak bunun yanında akademi dışından **Onat Kutlar** edebiyatı ile tanışan okura belki de pes etmemesi adına, okuma esnasında kaybolduğunu düşündüğü anlarda bir harita gibi yol gösterici olmasını da umduk. Bunların dışında bu alanda çalışanların haritaya yeni yollar ekleyeceğine, kitabımızda bulunan yorumların çoğaltılacağını umuyoruz.

AE: Bu arada duyurmuş olalım; 15 Aralık'ta Ataşehir Belediyesi Mustafa Saffet Kültür Merkezi'nde Fûruzan, Cevat Çapan, Jak Şalom'un ve kitaba da yazılarıyla destek olan kimi akademisyenlerin katılacağı bir **Onat Kutlar** konferansı düzenleyeceğiz. Kutlar yazınına konuşmaya orada devam edeceğiz.

Aslan Erdem